

Forum digiopetusaineisto painetun kirjan käyttäjälle

Forum-digiopetusaineisto sisältää opetusaineistot sekä digikirjaa että painettua oppikirjaa käyttäville opettajille. Digiopetusaineisto on Otavan Opepalvelussa.

Pääset Opepalveluun omilla tunnuksillasi osoitteessa **opepalvelu.otava.fi**

The screenshot shows the 'Forum alakoulun historia ja yhteiskuntaoppi' page. The interface is divided into sections: 'OPETUSAINEISTO' and 'DIGIKIRJA'. Under 'OPETUSAINEISTO', there are two main categories: 'Forum 5 historia digiopetusaineisto' and 'Forum yhteiskuntaoppi I-II digiopetusaineisto'. Each category has a sub-entry for 'digikirjan käyttäjälle' and 'painetun kirjan käyttäjälle'. Under 'DIGIKIRJA', there are entries for 'Forum 5 historia digikirja', 'Forum 6 historia digikirja', and 'Forum yhteiskuntaoppi I digikirja'. Annotations include: 1. A box on the left with arrows pointing to the sub-entries: 'Klikkaamalla nuolta saat esiin kaksi eri Forumin digiopetusaineistoa.' 2. A box on the right with an arrow pointing to the main category: 'Hae Opepalvelussa Forumin materiaalit.' 3. A box at the bottom left with an arrow pointing to the 'Forum 5 historia digiopetusaineisto' category: 'Valitse digiopetusaineisto sen mukaan, käytävätkö oppilaasi digikirjaa vai painettua kirjaa tai kummasta käyttöliittymästä pidät itse.'

Talo-
painikkeesta
pääsee aina
takaisin
etusivulle.

The screenshot shows the FORUM digital learning interface. At the top, there is a navigation bar with a home icon, a grid icon, and a dropdown menu labeled 'Oppikirja'. Below the navigation bar, there is a sidebar with a book cover for 'FORUM 5 Historia' and a 'Siirry sivulle' button. The main content area displays a list of chapters with dropdown arrows: 'Alku', 'I Mitä historia on?', 'II Esihistoriaa etsimässä', 'III Korkeakulttuurit', 'IV Antiikin Kreikka', 'V Antiikin Rooma', 'VI Suomen esihistoria', 'VII Viikingit', and 'Sanasto'. A red circular icon with a white starburst is located at the bottom left of the sidebar.

Valitse alasvettovalikosta kirja, jota haluat käyttää.
Kirjan nimeä napauttamalla aukeaa kyseisen kirjan sisällysluettelo.

Käyttöohjeet

Suurena koko näyttöön -painike

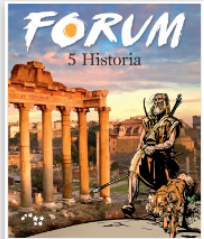


Siirry sivulle

Siirry

Hae otsikoista

Hae



Alku

I Mitä historia on?

Aikakauden arvoitus: "Jotain ihmeellistä täällä on!"	7	▼
1. Historian salapoliisit	10	▼
2. Totta vai tarua?	14	▼
3. Historia on ihmisen menneisyyttä	16	▼
Jakson kertaus	20	▼

II Esihistoriaa etsimässä

III Korkeakulttuurit

IV Antiikin Kreikka

V Antiikin Rooma

VI Suomen esihistoria

VII Viikingit

Sanasto

Jakson nimen viereistä nuolta napauttamalla näet jakson luvut.

Luvun nimestä siirryt kyseiselle aukeamalle.

Nuolipainikkeista näet lukuun kuuluvat sisällöt.

Sivisisällysluettelosta löydät koko kirjan sisällysluettelon.

Myös sivisisällysluettelossa on otsikkohaku ja sivunumerohaku.

Voit siirtyä haluamaasi lukuun napauttamalla

The image shows a digital interface for an educational application. At the top, there is a navigation bar with a home icon, a menu icon, and the text "Oppikirja" and "Forum 5". Below this, a table of contents is visible, listing chapters and page numbers. The second chapter, "II Esihistoriaa etsimässä", is highlighted. A preview of the chapter's first page is shown on the right, featuring a large illustration of a boy with a magnifying glass and a dog, set against a background of cave paintings. The text on the preview page discusses the discovery of Lascaux cave art in 1940 and the role of a dog in the discovery.

Chapter	Page
20-21	
II Esihistoriaa etsimässä	
22	Aikakauden arvoitus: Maa nielee neljä poikaa ja koiran
23	
24-25	
26	4. Karvaiset esi-isät

II jakso Esihistoriaa etsimässä

Maa nielee neljä poikaa ja koiran

Eletään syyskuuta vuonna 1940 Lascaux'n vuoristossa Ranskassa. Neljä poikaa lähtee tekemään läheiselle kukkulalle. Mukanaan heillä on koiran, joka yrittää katsoa kuin tuhka tuuleen. Se ei vastaa kutsuhuutoihin. Pojat huolestuvat ja koiran etsintä alkaa. Yksi pojista löytää pensaan juurelta kolon. Hän epäilee, että koiran on pudonnut sinne.

Pojat alkavat katkoa linkkuveisillä pensaan juuria suuretaakseen kolon. Kolo paljastuu luolaksi. Hetken pojat epäoivivat, mutta sitten he laskeutuvat luolaan. He eivät uskalla mennä pitkälle, koska luola on pimeä ja vaikuttaa pelottavan syvältä.

Mitä koiralle on tapahtunut? Ilta lähestyy, ja poikien pitää palata kotiin. Koiran he joutuvat jättämään luolaan. Varmuuden vuoksi he peittävät ohsilla luolan suun, jottei kukaan muu löytäisi sitä.

Seuraavana aamuna pojat palaavat mukanaan köysi ja lamppu. He laskeutuvat köyttä pitkin maan uumeniin ja tömähäivät tasanteelle, josta johtaa käytäviä eri suuntiin. Pojat huutavat koiransa, ja ääni kaikuu luolassa. Koiran kuuluu kutsuhuudot ja juoksee häntä heiluen poikien luokse. Yhtäkkiä yksi poika huutaa: "Hevosia, tuolla on hevosiä!" Seinät ja katon ovat täynnä eläinten kuvia. Lampun valossa pojat näkevät, että seinillä on hevosten lisäksi peuroja, hirviä ja isoja sarvipäisiä eläimiä.

Pojat halusivat pitää luolan salaisuutenaan, mutta kertovat siitä kuitenkin opettajalleen. Opettaja haluaa nähdä luolan yllättömästi. Hän mykistyy ihastuksesta nähdessään maalaukset.

Miksi seinin on maalattu eläimiä?
Miten maalaukset on tehty?

Voit napauttaa sisällöstä esimerkiksi kuvat isommaksi ja tarkastella niitä tunnilla. Napauta korostuvaa aluetta.



Yksi yksittäinen Lascaux'n luolamaalauksista.

Arvokkaat luolamaalaukset

Tieto maalauksista levisi julkisuuteen nopeasti. Pojat olivat löytäneet todella hienoja luolamaalauksia. Tiedemiesten tutkimuksissa maalausten iäksi paljastui noin 18000 vuotta. Ne olivat siis kivikauden ihmisten tekemiä.

Maalaukset saivat suuren huomion maailmalla, ja luolasta tuli matkailijoiden suosima kohde. Löytöpaikan mukaan niitä alettiin kutsua Lascaux'n luolamaalauksiksi.

Maalaukset olivat säilyneet hyvin suljetussa luolassa. Kun luola avattiin, tutkijat huomasivat, että ihmisten hengityksestä syntyvä hiilidioksidi turmeli maalauksia. Sen vuoksi luola suljettiin turisteilta vuonna 1963, mutta Ramskaan vierinomaiset tekivät luolasta kopion. Alkuperäisen luolan lähelle kaivettiin samantapainen luolasto, jonka seinille tehtiin jäljennökset maalauksista. Luolan kopioon turisit pääsevät ihailemaan kivikauden ihmisen taidonnäytteitä.

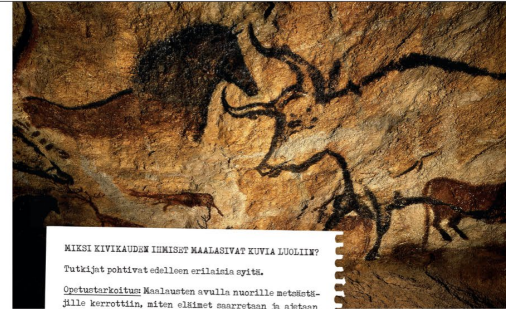
Miten maalaukset tehtiin?

Kivikauden ihmiset osasivat etsiä luonosta kaikki maalauksiin tarvittavat välineet. Värit saatiin mullasta ja kivilajeista. Yleisimmät värit olivat musta ja punainen. Musta väri tehtiin hiilestä ja punainen väri punamullasta tai punaista väriä sisältävästä kiveästä. Kalkki sopi hyvin valkoiseksi väriksi, jotta väri pysyisi seinässä, väriainekseen sekoitettiin rasvaa, verta tai linnunmunia.

Väriainekset jauhettiin kiven avulla ja seiveltiin kosteisiin luolan seinisiin. Todennäköisesti maalaja piirsi ensin eläinten ääriiviä. Sen jälkeen väriseos puhallettiin onttojen kasvin varsiin tai luuputkien läpi seinään.



24



MIKSI KIVIKAUDEN IHMISET MAALASIVAT KUVIA LUOLIIH?

Tutkijat pohtivat edelleen erilaisia teorioita.

Opettajanvihko: Maalausten avulla nuorille metsästäjille kerrottiin, miten eläimet seurataan ja ohjataan rotkoon. Maalaukset olivat siis opetusmaalauksia.

Metsästyksen varmistus: Jättiläiskojon ihmiset maalasivat maalauksia, jotta villihirvosta, hiinnoista ja peuroista osin, jotta metsästyseretit onnistuisivat.

Tehittöiden kalenteri: Kivikauden ihmiset osasivat tutkia tähtiä, ja maalaukset ovat osa tähtitaivaan kuvioita. Esimerkiksi härän kuvan yhteyteen on maalattu tähtitaivaan merkkejä.

Iässä riistotöihin: Kivikauden ihmiset pelkasivat, että onnelikkaita kuolevat sukupuuttoon, kun niitä metsästetään. Maalamalla niiden kuvia he kenties uskoivat, että eläinten määrä lisääntyy.

Uskonnollinen tarkoitus: Maalaukset olivat osa Jäätikkökautta uskonnollisia menojen.

Luulujuhla: Kivikauden ihmiset maalasivat kuvia luolan seinille, koska siellä pidettiin luulajuhlia. Luolasta on löydetty onttoja putkia, jotka ovat tutkijoiden mukaan alkoeellista hulluutta.

Tehtävät

1. Kuinka vanhoja maalaukset ovat?
2. Miksi löytö oli arvokas?
3. Miten kivet on tehty luolan seinille?
4. Maalausten syistä on esitetty erilaisia tulkintoja.
 - a) Valitse kaksi tulkintaa, jotka sinun mielestäsi tuntuvat uskottavilta. Perustele valintasi.
 - b) Valitse kaksi tulkintaa, jotka sinun mielestäsi tuntuvat epäuskottavilta. Perustele valintasi.
5. Mitä mieltä olet poikien päätöksestä kertoa löydöstään? Perustele mielipiteesi.

25

Arvokkaat luolamaalaukset

Tieto maalaustesta löysi ja löytyneet todella hienoja luolamaalauksia. Maalausten tekijät olivat siis kivikauden ihmiset.

Maalaukset saivat suuren tullen matkailijoiden suosion ja alettiin kutsua Lascaux'n luolamaalauksiksi.


Maalaukset olivat säilyneet huolellisesti, tekijät huomasivat syntyvä haittoja kukaan jätti turvattuina vuosi 1940 tekivät luolasta kopion. Aika samantapainen luolasto, jota maalauksista. Luolan kopion kauden ihmisen taidonäytti.

Miten maalaukset

Kivikauden ihmiset saivat sinä tavallista välineitä. Yksi välineistä väri oli maasta, josta ja punainen väri peräisin kiveä. Kallia sekoitettiin veteen, värinäkseen ihmisen.

Väriä keksittiin luolan seinän. Tiedettiin, miten värinäkseen. Sen jälkeen väri väriä tai hampokseen.

Mies ja biisoni.
Yksityiskohta Lascaux'n luolamaalauksista.



24

Kuva avautuu isompana ja voit siirtyä sisältöalueesta toiseen nuolen avulla.

Suurennoksen voi sulkea oikean reunan valikon x-painikkeesta.

The screenshot shows the FORUM interface with a top navigation bar containing 'Oppikirja' and 'Forum 5'. Below the navigation bar, there is a breadcrumb trail: 'Esihistoriaa etsimässä | Aikakauden arvoitus: Maa nielee neljä poikaa ja koiran | 24-25'. The main content area is titled 'Tehtävät' and contains a list of four assignments:

1. Kuinka vanhoja maalaukset ovat?
2. Miksi löytö oli arvokas?
3. Miten kuvat on tehty luolan seinille?
4. Maalausten syistä on esitetty erilaisia tulkintoja.
 - a) Valitse kaksi tulkintaa, jotka sinun mielestäsi tuntuvat uskottavilta. Perustele valintasi.
 - b) Valitse kaksi tulkintaa, jotka sinun mielestäsi tuntuvat epäuskottavilta. Perustele valintasi.

On the right side of the interface, there is a vertical toolbar with various icons, including a magnifying glass icon. A red arrow points from a text box to this icon.

Kun napautat luvun tehtäviä, ne aukeavat suurempina.

Napauttamalla tehtävän alle saat näkyviin kunkin tehtävän vastauksen.

Silmä-painikkeesta saat kaikki vastaukset näkyviin yhdellä kertaa.



Mies ja biisoni. Yksityiskohta Lascaux'n luolamaalauksista.

Arvokkaat luolamaalaukset

Tieto maalauksista levisi julkisuuteen nopeasti. Pojat olivat löytäneet todella hienoja luolamaalauksia. Tiedemiesten tutkimuksissa maalausten iäksi paljastui noin 18000 vuotta. Ne olivat siis kivikauden ihmisten tekemiä.

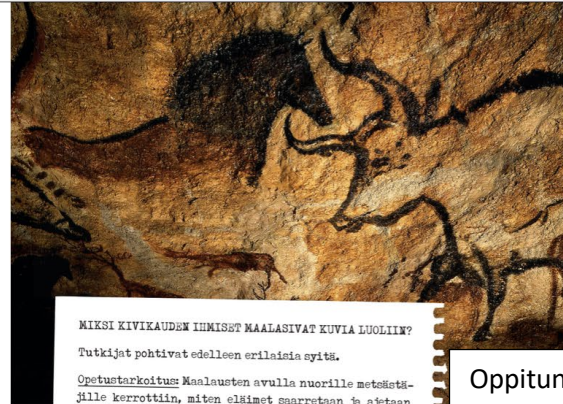
Maalaukset saivat suuren huomion maailmalla, ja luolasta tuli matkailijoiden suosima kohde. Löytöpaikan mukaan niitä alettiin kutsua Lascaux'n luolamaalauksiksi.

Maalaukset olivat säilyneet hyvin suljetussa luolassa. Kun luola avattiin, tutkijat huomasivat, että ihmisten hengityksestä syntyvä hiilidioksidi turmeli maalauksia. Sen vuoksi luola suljettiin turisteilta vuonna 1963, mutta Ranskan viranomaiset tekivät luolasta kopion. Alkuperäisen luolan lähelle kaivettiin samantapainen luolasto, jonka seinille tehtiin jäljennökset maalauksista. Luolan kopioon turistit pääsevät ihailmaan kivikauden ihmisen taidonnäytteitä.

Miten maalaukset tehtiin?

Kivikauden ihmiset osasivat etsiä luonnosta kaikki maalauksiin tarvittavat välineet. Värit saatiin mullasta ja kivilajeista. Yleisimmät värit olivat musta ja punainen. Musta väri tehtiin hiilestä ja punainen väri punamullasta tai punaista väriä sisältävästä kivistä. Kalkki sopi hyvin valkoiseksi väriksi. Jotta väri pysyisi seinässä, väriainekseen sekoitettiin rasvaa, verta tai linnunmunia.

Väriainekset jauhettiin kivien avulla ja siveltiin kosteisiin luolan seinisiin. Todennäköisesti maalajat piirsivät ensin eläinten ääriiviä. Sen jälkeen väriäsose puhallettiin onttojen kasvin varsin tai luuputkien läpi seinään.



MIKSI KIVIKAUDEN IHMISET MAALASIVAT KUVIA LUOLIIIN?

Tutkijat pohtivat edelleen erilaisia syitä.

Opetustarkoitus: Maalausten avulla nuorille metsästäjille kerrottiin, miten eläimet saarretaan ja ajetaan rotkoon. Maalaukset olivat siis opetustauluja.

Metsästyksen varmistus: Etsintöjen ihmiset maalasivat saaliseläimiä eli villihevosia, bisoneita ja peuroja seinisiin, jotta metsästyretket onnistuisivat.

Tähtitieteen kalenteri: Jääkauden ihmiset osasivat tutkia tähtiä, ja maalaukset ovat osa tähtitaivaan kuvioita. Esimerkiksi härän kuvan yhteyteen on maalattu tähtitaivaan merkkejä.

Lisää riistaeläimiä: Kivikauden ihmiset pelkäsivät, että saaliseläimet kuolevat sukupuuttoon, kun niitä metsästetään. Maalaamalla niiden kuvia he kenties uskoivat, että eläinten määrä lisääntyy.

Uskonnollinen tarkoitus: Maalaukset olivat osa jääkauden ihmisten uskonnollista menoa.

Laulujuhla: Kivikauden ihmiset maalasivat kuvia luolan seinille, koska siellä pidettiin laulujuhla. Luolasta on löydetty onttoja putkia, jotka ovat tutkijoiden mukaan alkellisia huiluja.

Opettajan materiaalit

- Lascaux'n luola
- Luolamaalaukset
- Mies ja biisoni
- Kuunnellaan teksti
- Luvun tärkeimmät asiat
- Oppikirjan vastaukset
- Linkkivinkki: Tutustu Lascaux'n luolaan

Oppitunnin materiaalit -painikkeesta saat näkyviin kullekin tunnille tehtäviä ja lisämateriaalia.

- Miten kuvat on tehty luolan seinille?
- Maalausten syistä erilaisia tulkintoja.
 - Valitse kaksi tulkintaa, jotka sinun mielestäsi tuntuvat uskottavilta. Perustele valintasi.
 - Valitse kaksi tulkintaa, jotka sinun mielestäsi tuntuvat epäuskottavilta. Perustele valintasi.
- Mitä mieltä olet pohtoksesta kertoa löytöistä? Perustele mielipiteesi.

Pudotusvalikosta voit siirtyä kätevästi oppikirjan ja opettajan oppaan välillä.

II jakso Esihistoriaa etsimässä

Maa nielee neljä poikaa ja koiran

Eletään syyskuuta vuonna 1940 Lascaux'n vuoristossa Ranskassa. Neljä poikaa lähtee liikkimään läheiselle kukkulalle. Mukanaan heillä on koira, joka yhtäkkiä katoaa kuin tuha tuuleen. Se ei vastaa kutsuhuutoihin. Pojat huolestuvat ja koiran etsintä alkaa. Yksi pojista löytää pensaan juurelta kolan. Hän epäilee, että koira on pudonnut sinne.

Pojat alkavat katkoa linkkiveitsillä pensaan juuria suurentaeseen holoo. Kolo paljastuu luolaksi. Hetken pojat epäoivivat, mutta sitten he laskeutuvat luolaan. He eivät ushalla mennä pitkälle, koska luola on pimeä ja vaikuttaa pelottavan syvältä.

Mitä koiralle on tapahtunut? Iltä lähestyy, ja poikien pitää palata kotiin. Koiran he joutuvat jättämään luolaan. Varmuuden vuoksi he peittävät oksilla luolan suun, jottei kukaan muu löytäisi sitä.

Seuraavana aamuna pojat palaavat mukanaan kyysi ja lamppu. He laskeutuvat kyyttä pitkin maan uumeniin ja tömähäivät tuonutelle, josta johtaa häikäivä eri suuntiin. Pojat huutavat koiransa, ja ääni kaikuu luolassa. Koira kuullee kutsuhuudot ja juoksee häntä heiluen poikien luokse. Yhtäkkiä yksi poika huutaa: "Hevosia, tuolla on hevosia!" Seinät ja katot ovat täynnä eläinten kuvia. Lamppun valossa pojat näkevät, että seinillä on hevosten lisäksi peuroja, hirviä ja isoja sarvipäisiä eläimiä.

Pojat haluaisivat pitää luolan salaisuutenaan, mutta kertovat siitä kuitenkin opettajalleen. Opettaja haluaa nähdä luolan yllä tömästi. Hän mykistyy ihastuksesta nähdessään maalaukset.

Miksi seinin on maalattu eläimiä?
Miten maalaukset on tehty?

Opettajan opas Oppikirja

AJANKÄYTTÖOHJETUS
1–3 tuntia

KAPPALEEN PÄÄASIAT

- Herätetään kiinnostus ihmisen esihistoriaa kohtaan.
- Tutustutaan luolamaalauksiin ja pohditaan lähdekriittisesti, miksi ihmiset maalajivat

Kirjaa vaihtamalla pääset suoraan samaan lukuun opettajan oppaaseen tai oppikirjaan.



KUVAN AVAUS

- Mitä näet luolamaalauksessa? (Kuvassa mies on metsästämässä bisonia. Miehen keihäs näkyy heikosti kuvan alareunassa. Mies on ilmeisesti haavoittunut tai kuollut metsästyksessä. Alhaalla näkyy ihmisen kuva.)
- Luvulla löytyi 12.9.1940.
- Poikia oli neljä: Marcel Ravidat, Jacques Marsal, Georges Agnel, Simon Coencas. Pojat olivat iältään 11–14-vuotiaita.
- Koiria oli Marcel Ravidat'n, ja sen nimi oli **Robot**.

SANASTON SANAT

kivikausi, luolamaalaus, luolasto, punamulta, riista

Taulukuva

II jakso **ESIHISTORIAA ETSIMÄSSÄ**

ESIHISTORIA on aikaa ennen kirjoitustaidon keksimistä.

LÖYTÖ- LASCAUX'N luolamaalaukset ovat merkittävä historiallinen lähde, ja ne kertovat meille kivikauden ihmisen elämästä

IDEOITA TUNNIN KULKUUN

1. Luodaan tunne-elämys. Pimenetään luokka ja laitetaan musiikkia soimaan. Laetaan taskulampun valossa äänen sivun 23 tekstiä.
2. Oppilaat eläytyvät historiantutkijoiksi ja toimivat ryhmässä. Opettaja johdattelee ja toimii kirjuriina. Oppikirjojen on hyvä olla käytössä koko ajan. Edessä on arvoitus, johon saadaan vaihtellen lisää tietoa. Olisi tärkeää saada ryhmätyöt tallemetuksi, koska myöhemmin päästään toteamaan, mikä tulkinnet perustuvat lähteisiin.
3. Ryhmät tekevät tulkinnet ääneen luetun tekstin perusteella. Miksi seiiniin on maalattu eläimiä? Miten maalaukset on tehty? Tuetaan ja rohkaistaan oppilaiden eri tulkintoja. Tässä vaiheessa ne kaikki ovat tärkeitä ja arvokkaita. Tutkijoiden on oltava avoimin mielin.
4. Turkitaan ankeaman s. 24–25 kuvat ja tehdään tulkinnet kuvien perusteella. (Miksi seiiniin on maalattu eläimiä? Miten maalaukset on tehty?)
5. Turkitaan oppikirjan teksti s. 24 ja tehdään tehtävät 1 ja 2.
6. Perehdytään tutkijoiden tulkintoihin luolamaalauksen syistä s. 25 ja tehdään tehtävät 3 ja 4. Ks. integrointi: tehtävän 4 voi tehdä ryhmätehtävänä väitelyä varten. Tehtävä 5 sopii kotitehtäväksi.
7. Tunnin lopetus Tunnin lopussa vastataan yhdessä s. 23 kysymyksiin. Miksi seiiniin on maalattu eläimiä? Miten maalaukset on tehty?

Koko vuosiluokan materiaaleihin pääset vasemman yläkulman vohvelipainikkeesta.

Liitteet löytyvät jaksoittain paperi-symbolin alta.

The screenshot shows the Forum 5 digital learning environment. At the top, there is a navigation bar with icons for home, menu, and user profile, along with the text 'Oppikirja' and 'Forum 5'. Below this is a search bar with the text 'ee neijä poikaa ja koiran | 24–25'. On the left side, there is a sidebar titled 'Liitteet' (Attachments) with a search bar and a list of sections: Jakso 1, Jakso 2, Jakso 3, Jakso 4, Jakso 5, Jakso 6, and Jakso 7. The main content area is titled 'Arvokkaat luolamaalaukset' (Valuable cave paintings) and contains text about cave art, a large image of cave paintings, and a list of tasks. The tasks are: 1. Kuinka vanhoja maalaukset ovat? 2. Miksi löydä oii avokas? 3. Miten kuvat on tehty luolan seinille? 4. Maalauksen syistä on esitetty erilaisia tulkintoja. a) Valitse kaksi tulkintaa, jotka sinun mielestäsi tuntuvat uskottavilta. Perustele valintasi. b) Valitse kaksi tulkintaa, jotka sinun mielestäsi tuntuvat epäuskottavilta. Perustele valintasi. 5. Mitä mieltä olet poikien päätöksistä kertoa löydöksiään? Perustele mielipiteesi.

Oppikirja Forum 5

ee neljä poikaa ja koiran | 24–25

Arviointi

Hae otsikoista Hae

Kokeet ^

- Oppikirjan jaksot 1-2
- Oppikirjan jakso 3
- Oppikirjan jakso 4
- Oppikirjan jakso 5
- Oppikirjan jakso 6
- Oppikirjan jakso 7
- Kokeiden vastaukset

Arvokkaat luolamaalaukset

Tieto maalauksista levisi julkisuuteen nopeasti. Pojat olivat löytäneet todella hienoja luolamaalauksia. Tiedemiesten tutkimuksissa maalausten iäksi paljastui noin 18 000 vuotta. Ne olivat siis kivikauden ihmisten tekemiä.

Maalaukset saivat suuren huomion maailmalla, ja luolasta tuli matkailijoiden suosima kohde. Löydöpaikan mukaan niitä alettiin kutsua Lascaux'n luolamaalauksiksi.

Maalaukset olivat säilyneet hyvin suljetussa luolassa. Kun luola avattiin, tutkijat huomasivat, että ihmisten hengityksestä syntyvä hiilidioksidi turmeli maalauksia. Sen vuoksi luola suljettiin turisteilta vuonna 1963, mutta Ranskan viranomaiset tekivät luolasta kopion. Alkuperäisen luolan lähelle kaivettiin samantapainen luolasto, jonka seinille tehtiin jäljennökset maalauksista. Luolan kopioon turisit pääsevät ihailemaan kivikauden ihmisen taidonnäytteitä.

Miten maalaukset tehtiin?

Kivikauden ihmiset osasivat etsiä luonnosta kaikki maalauksiin tarvittavat välineet. Värit saatiin mullasta ja kivilajeista. Yleisimmät värit olivat musta ja punainen. Musta väri tehtiin hiilestä ja punainen väri punamullasta tai punaista väriä sisältävästä kivistä. Kalkki sopi hyvin valkoiseksi väriksi, jotta väri pysyisi seinässä, väriainekseen sekoitettiin rasvaa, verta tai limunumunia.

Väriainekset jauhettiin kivien avulla ja siveltiin kosteisiin luolan seinäin. Todenmukaisesti maalajat piirsivät ensin eläinten ääriviivat. Sen jälkeen väriäsoo puhallettiin onttojen kasvin varsten tai luupunkien läpi seinään.



MIKSI KIVIKAUDEN IHMISET MAALASIVAT KUVIA LUOLIIN?
Tutkijat pohtivat edelleen erilaisia syitä.

Opetustarkoituksena: Maalausten avulla nuorille metsästäjille kerrottiin, miten eläimet saarvtaan ja ajetaan rotkoon. Maalaukset olivat siis opetustauluja.

Metsästyksen varmistus: Onttojen ihmisen maala-
sivat maalellisiksi eli villihveksi, bisoneiksi ja
peuroiksi edinin, jotta metsästyretket onnistuivat.

Tähtitieteen kalenteri: Jäkkauden ihmiset osasivat
tutkia tähtiä, ja maalaukset ovat osa tähtitietävän
kuvioita. Esimerkiksi härkin kuvan yhteyteen on man-
lattu tähtitietävän merkkejä.

Uskonrietoilma: Kivikauden ihmiset pelkäsivät,
että esineelliset kuolevat sukupuuttoon, kun niitä
metsästettiin. Maalamalla niiden kuvia he kenties
uskivat, että eläinten määrä lisääntyy.

Uskonnollinen tarkoitus: Maalaukset olivat osa jäk-
kauden ihmisten uskonnollisia menoj.

Luolajuhla: Kivikauden ihmiset maalasivat kuvia luol-
lan seinille, koska stalle pidettiin luolajuhlia. Luol-
lanta on löydety onttoja putkia, jotka ovat tutkijoi-
den mukaan alkuperäisiä huiluja.

Tehtävät

1. Kuinka vanhoja maalaukset ovat?
2. Miksi löydö oli arvokas?
3. Miten kuvat on tehty luolan seinille?
4. Maalausten syistä on esitetty erilaisia tulkintoja.
 - a) Valitse kaksi tulkintaa, jotka sinun mielestäsi tuntuvat uskottavilta. Perustele valintasi.
 - b) Valitse kaksi tulkintaa, jotka sinun mielestäsi tuntuvat epäuskottavilta. Perustele valintasi.
5. Mitä mieltä olet poikien päätöksestä kertoa löydöstään? Perustele mielipiteesi.

25

Kokeet löytyvät valmis-
symbolin alta.

Oppikirja Forum 5

Siirry sivulle Siirry kertaus Hae

I Mitä historia on?
Jakson kertaus 20

II Esihistorian etsimässä
Jakson kertaus 38

III Korkeakulttuurit
Jakson kertaus 68

IV Antiikin Kreikka
Jakson kertaus 106

V Antiikin Rooma
Jakson kertaus 146

VI Suomen esihistoria
Jakson kertaus 174

VII Viikingit
Jakson kertaus 198

Otsikkohauulla voit hakea ja suodattaa sisältöjä.
Voit myös siirtyä suoraan haluamallesi sivulle sivunumerohauulla.